

Nr 82.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar om vissa anslag för budgetåret 1949/50 till vanförestalter.

(3:e avd.)

1:o) **Bidrag till vanförestalter.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under elfte huvudtiteln (punkt 74, s. 148—151 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1949) föreslagit riksdagen att till Bidrag till vanförestalter för budgetåret 1949/50 anvisa ett förslagsanslag av 6 130 000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 5 580 000 kronor.

I förhållande till de för innevarande budgetår gjorda beräkningarna har medicinalstyrelsen föreslagit höjning av dels det för bidrag till asylhem beräknade beloppet från 30 000 kronor till 60 000 kronor, dels ock posten till bidrag till täckande av underskott från 2 300 000 kronor till 2 820 000 kronor.

Vad sistnämnda bidragspost angår, har man, enligt de av medicinalstyrelsen för de fyra vanförestalterna för år 1948 fastställda inkomst- och utgiftsstaterna, att räkna med ett underskott i räkenskaperna av 2 716 730 kronor. Härtill kommer en beräknad nettoutgift å i runt tal 100 000 kronor för vissa vårdplatser vid kustsanatoriet Apelviken, vilka såsom annexavdelning anknutits till vanförestalten i Stockholm. Ifrågavarande anordning utgör ett led i de åtgärder, som vidtagits till upprättande av en beredskap mot eventuellt uppkommande större barnförlammningsepidemier. Antalet platser, som redan tagits i anspråk, utgör 38, och ersättning för dessa platser skall erläggas med belopp, motsvarande den verkliga vårdkostnaden för dag och patient, minskad med patientavgiften, en krona för dag.

Departementschefen har uttalat, att han med anledning av de alltmer ökande underskotten vid anstalterna och de ökade anspråk på statsmedel, som uppstå härigenom, förutsätter, att från såväl anstaltsledningarnas som i förekommande fall medicinalstyrelsens sida iakttages samma stränga återhållsamhet vid bedömandet av utgiftsbehovet, som i rådande läge måste tillämpas på alla områden av statlig och statsunderstödd verksamhet.

Utskottet vill även för sin del understryka angelägenheten av att vederbörande anstaltsledningar och medicinalstyrelsen överväga, vilka åtgärder som kunna vara påkallade med anledning av den avsevärda ökningen av underskotten vid vanförestalterna. Av vissa uppgifter, som utskottet under hand inhämtat, synes framgå att de olika anstalterna i fråga om genomsnittliga vårdkostnader, personaluppsättning m. m. uppvisa rätt betydande olikheter. För att kunna väl tillvarata de möjligheter till rationalisering, som kunna förefinnas vid de olika anstalterna, är det av vikt, att bokföringen av inkomster och utgifter samt redovisningen av personal m. m. ordnas på ett sådant sätt, att fullt jämförbara uppgifter för anstalterna erhållas. Ett dylikt jämförelsematerial synes jämväl vara av stort värde vid de överväganden, som komma att föräledas av ortoped- och vanförevårdssakkunnigas förslag rörande ortoped- och vanförevårdens organisation.

Under återopande av det anförda får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag beträffande medelsanvisningen för nästkommande budgetår hemställa,

att riksdagen må till *Bidrag till vanförestalter* för budgetåret 1949/50 under elfte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 6 130 000 kronor.

2:o) **Vissa byggnadsarbeten vid vanförestaltens i Stockholm skolhem i Lidingö.** Kungl. Maj:t har (punkt 75, s. 151—153) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidrag må beviljas föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm för vissa byggnadsarbeten vid vanförestaltens därstädes skolhem i Lidingö med den verkliga kostnaden för arbetena, dock med högst 38 000 kronor, dels ock till Vissa byggnadsarbeten vid vanförestaltens i Stockholm skolhem i Lidingö för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 38 000 kronor.

Då ett nödvändigt behov av förbättrade hygieniska förhållanden inom skolhemmet föreligger, har förslag utarbetats till en tillbyggnad, inrymmande tvättrum, utrymmen för städskrubbar och skoborstning samt rum för förvaring av smutstvätt m. m. Med hänsyn till föreningens och anstalts ekonomiska ställning förordar departementschefen i likhet med medicinalstyrelsen, att kostnaderna för arbetena, vilka beräknats till 38 000 kronor, bestridas av statsmedel.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag må beviljas föreningen för bistånd åt lytta och vanföra i Stockholm för vissa bygg-

nadsarbeten vid vanförestaltens därstädes skolhem i Lidingö med den verkliga kostnaden för arbetena, dock med högst 38 000 kronor;

b) till *Vissa byggnadsarbeten vid vanförestaltens i Stockholm skolhem i Lidingö* för budgetåret 1949/50 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 38 000 kronor.

3:o) *Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Göteborg*. Kungl. Maj:t har (punkt 76, s. 153—156) föreslagit riksdagen att dels medgiva, att statsbidrag må beviljas föreningen för bistånd åt vanföra i Göteborg för vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten därstädes med den verkliga kostnaden för arbetena efter avdrag av den brandskadeersättning, som utbetalats i anledning av branden vid anstalten den 30 juli 1947, dock med högst 42 000 kronor, dels ock till *Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Göteborg* för budgetåret 1949/50 anvisa ett reservationsanslag av 42 000 kronor.

I samband med de reparationer, som måst vidtagas med anledning av en brand sommaren 1947 i sjukhusbyggnaden vid vanförestalten i Göteborg, ha vidtagits vissa arbeten, som icke direkt betingats av den skada, som vållades genom branden. Vanförestalten har därför fått vidkännas en kostnad, utöver den erhållna brandskadeersättningen, av omkring 18 000 kronor. Då anstalten torde sakna medel för gäldande av denna kostnad, förordar departementschefen i likhet med medicinalstyrelsen, att beloppet täckes av statsmedel. — I samband med nyssnämnda arbeten har vidare fråga uppkommit om vidtagande av vissa ytterligare arbeten inom sjukhusbyggnadens vindsvåning och tredje våning. Arbetena avse anordnande av lokaler för arbetsterapi och om disposition av en personalvåning till sjukavdelning. Då arbetena i fråga anses vara av angelägen natur förordas, att de få komma till utförande samt att statsbidrag beviljas för ändamålet med det för arbetena beräknade beloppet eller 24 000 kronor.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må

a) medgiva, att statsbidrag må beviljas föreningen för bistånd åt vanföra i Göteborg för vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten därstädes med den verkliga kostnaden för arbetena efter avdrag av den brandskadeersättning, som utbetalats i anledning av branden vid anstalten den 30 juli 1947, dock med högst 42 000 kronor;

Statsutskottets utlåtande nr 82.

b) till *Vissa byggnadsarbeten vid vanförestalten i Göteborg* för budgetåret 1949/50 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 42 000 kronor.

Stockholm den 22 april 1949.

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit
från första kammaren: herrar Sven Larsson, Karl Andersson, Mannerskantz, Ivar Anderson, Berling, Sundelin, Rosenberg, Bergh, Edin, Andrée, Ivar Persson och fru Svenson; samt
från andra kammaren: herrar Ward, Bergström, Boman i Kieryd, Mårtensson i Uddevalla, Wallentheim, Pettersson i Dahl, Staxäng, Kollberg, Thapper, Onsjö, fröken Elmén och herr Henriksson.
